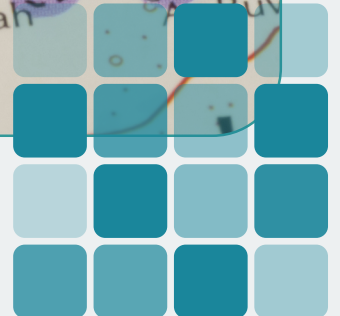


İDLİB'DE DEĞİŞEN DENGELER VE TÜRKİYE'NİN SEÇENEKLERİ



NAGWAN SOLIMAN





Telif Hakkı

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2019

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

Adresi : Mustafa Kemal Mah. 2128 Sok. No: 3 Çankaya, ANKARA

Telefon: +90 (312) 430 26 09 Faks: +90 (312) 430 39 48

Email: info@orsam.org.tr

Fotoğraflar: Anadolu Images

İDLİB'DE DEĞİŞEN DENGELER VE TÜRKİYE'NİN SEÇENEKLERİ

Yazar Hakkında

Nagwan Soliman

Floransa'da Avrupa Üniversitesi Enstitüsü'nde doktora çalışmalarına devam etmektedir. Soliman daha önce İtalya'da Robert Schuman Centre for Advanced Studies bünyesinde araştırmacı olarak görev yapmıştır. Soliman aynı zamanda ABD'de Berkeley Üniversitesi ve Berlin'de Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) kurumlarında misafir araştırmacı olarak görev yapmıştır ve halen Cenevre'de faaliyet gösteren Cordoba New Network for Conflict Transformation and Mediation ve Anna Lindh Euro-Mediterranean Foundation for Dialogue between Cultures'ın danışma kurulu üyesidir. Soliman ORSAM'da misafir araştırmacı olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Soliman'ın çalışma alanları silahlı gruplar, cihatçı hareketler, sosyal hareketler, radikalleşme ve çatışma çözümüdür. Soliman çatışma ve barış çalışmaları alanında eğitmenlik yapmaktadır. Soliman'ın Arapça, İngilizce ve İtalyanca yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Mart 2019

İdlib çatışmasızlık bölgesi Suriye rejimi ve rejimi destekleyen güçler tarafından saldırılara maruz kalmakta ve bunun sonucunda sivil kayıp ve yaralı sayısı artmaktadır. Bu saldırıları takiben binlerce sivil İdlib'in kuzeyine doğru kaçmaya başlamıştır. Bu eğilimin devam etmesi durumunda İdlibli siviller Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtı bölgelerine ve en nihayetinde de Türkiye'ye gitmeye başlayacak ve bu durum Türkiye ve Avrupa'ya dönük bir kitlesel göç hareketi ile sonuçlanacaktır. Bu süreç bizlere 2014 ve 2015 yıllarında yaşanan toplu göç hareketlerini hatırlatmaktadır. Bunun engellenmesi ancak rejim ve rejimi destekleyen milislerin saldırılarının durdurulmasıyla ve ateşkes anlaşmalarına uymalarını sağlamakla mümkün olacaktır. Böylece İdlib bölgesinde istikrarlı bir ortam oluşarak Suriye'nin diğer bölgelerinden gelen sivillerin de bölgeye yerleştirilmesi sağlanacaktır. İdlib'de istikrarın sağlanması için terör listesine alınmamış askeri ve sivil kadroların İdlib'de çalışmasına olanak sağlanması gerekmektedir.

İdlib: Çatışmasızlıktan Kapsamlı Operasyona Doğru

Mayıs 2017 tarihinde düzenlenen Astana Görüşmeleri sırasında alınan kararlar doğrultusunda, Suriye'nin kuzey batısında yer alan İdlib'in, Halep'in kuzey ve batı kırsalının, Hama bölgesinin kuzey kırsalının ve Lazkiye kırsalının, 'Çatışmasızlık Bölgesi' ilan edilmesine karar verilmiştir. Türkiye, İran ve Rusya başta olmak üzere garantör devletler anlaşma gereği, çatışmasızlık hali oluşturmakla sorumludur. Çatışmasızlık bölgesi İdlib ve civarı yanında, Suriye'nin güneyinde yer alan Dera ve Kuneytra bölgelerini, Şam vilayetinde Zemelka, Duma, Arbin, Harasta bölgelerini, Humus'ta Rastan, Telbise ve Haule bölgelerini içermektedir. Bu çatışmasızlık bölgesi ayrıca insani ve idari alanları da kapsamaktadır.

Garantör devletler insani yönden aşağıdaki maddeler üzerinde anlaşmıştır:

- İnsani yardımların ulaştırılması,
- Altyapının onarılması,



- Günlük gereksinimlerin temin edilmesi ve sığınmacıların evlerine dönmesinin sağlanması,
- Anlaşmaya dahil bölgelerdeki insanların yerleşim yerleri arasında hareket etmelerinin sağlanması.

Yürütme alanında ise;

- Çatışmasızlık bölgesinin sınırlarını belirlemek adına garantör devletlerden oluşan ortak kadroların görevlendirilmesi,
- Anlaşmanın uygulanması için uygun mekanizmaların belirlenmesi ve muhalif güçleri ile rejim güçleri arasında çatışmanın durdurulması.

Diğer taraftan, 2018 yılının şubat ayından itibaren rejim güçleri, arkasına Rusya hava kuv-

Rejim ve rejime destek olan güçler İdlib'e yollandığında ise; başta Türkiye olmak üzere, ABD ve AB (özellikle Fransa ve Almanya) tarafından uluslararası diplomatik baskı uygulanarak İdlib'in diğer bölgelerde yaşananlara maruz kalması engellenmeye çalışılmıştır. Bu diplomatik baskılar sonuç vermiş ve 17 Eylül 2018 tarihinde Türkiye ile Rusya arasında düzenlenen Soçi Zirvesi ile askeri operasyon durdurulmuştur.

Rusya'nın Soçi kentinde imzalanan anlaşma gereği:

- İdlib'de oluşturulan çatışmasızlık bölgesinin devam ettirilmesi ve Türk askeri gözlem noktalarının desteklenerek faaliyetlerine devam etmesi,
- Muhalif güçlerin elinde bulunan bölgelerin sınırlarında 15-20 km arasında silahtan arındırılmış bir alanın oluşturulması,

“Birinci seçenek, HTŞ'nin kendisini feshetmesi, üst düzey yöneticilerini uzaklaştırması ve militanlarının bütün askeri oluşumların bağlı olacağı bir askeri güce bağlanmasını sağlamaktır. Bu seçenekte, HTŞ ile HTŞ yöneticilerinin yeni oluşturulacak olan askeri oluşumda herhangi bir liderlik ve yöneticilik görevinde bulunmaması ile ilgili meselelerde anlaşılması gerekir.”

vetleri ve İran destekli milisleri alarak “Çatışmasızlık Bölgesi” olarak belirlenmiş yerleşim yerlerine teker teker saldırmaya başlamıştır. Çeşitli silahlarla ve patlayıcı varillerle 690 bin sivilin yaşadığı Doğu Guta bölgesine; ardından 180 bin sivil nüfusu barındıran Humus'un kuzey kırsalına ve son olarak 800 bin nüfusun bulunduğu Dera ve Kuneitra bölgelerine operasyonlar başlamıştır. Bu saldırıların sonucunda yüzlerce sivil hayatını kaybetmiş ve binlercesi yaralanmıştır. Daha sonra bu bölgeler teker teker Rus askeri polisinin ve rejimin kontrolüne geçmiştir. Bu bölgede yaşayan sivil ve silahlıların çoğu Suriye'nin kuzeyine göç etmiş ve İdlib'in nüfusu 3.867.663 kişiye ulaşmıştır.

- Silahtan arındırılmış bölgede bulunan her türlü top, tank, füze ve havan topu gibi ağır silahların bölgeden çıkartılması,
- Mevcut durumun korunması ve herhangi bir askeri operasyonun düzenlenmemesi için Rusya federasyonunun talimat vermesi,
- Müzakerelerin devam etmesi ve neticesinde silahtan arındırılmış bölgenin sınırlarının belirlenmesi,
- Silahtan arındırılmış bölgede bulunan her türlü radikal grubun bölgeden çıkartılması,
- Ağır silahların 10 Ekim 2018 ve radikal grupların 15 Ekim 2018 tarihinden itibaren

silahsızlandırılmış bölgeden çıkartılması,

- Silahsızlandırılmış bölgenin sınırlarının Türk ordusu ve Rus askeri polisi tarafından insansız hava araçları kullanılarak kontrol edilmesi,
- Yerel halkın hareket serbestisinin sağlanması, ekonomik ve ticari faaliyetlerin canlanması için fırsat tanınması,
- 2018 yılının sonlarına doğru M-4 (Halep – Lazkiye) ve M-5 (Hama – Halep) karayollarının taşımacılık amacıyla kullanılmalarının sağlanması,
- İdlib çatışmasızlık bölgesinde sürdürülebilir bir sistemin devamı için gereken adımların atılması ve bu doğrultuda Türk-İran-Rus işbirliğinin geliştirilmesi,

kararları alınmıştır.

Bu hükümler bağlamında muhalefetin en büyük askeri grupları anlaşmayı kabul etti ve Heyet Tahrir uş-Şam (HTŞ) ise yaptığı açıklamada bu anlaşmayı reddettiğine dair bir detaya yer

vermedi. Anlaşma kapsamında ağır silahlar silahtan arındırılmış bölgeden çekilmiş ve terör listesine alınan gruplar 2018 Ekim ayı ortasında bu alanlardan çekilmiştir. Fakat bazı yorumcular HTŞ'ye ait bazı militanların Mork bölgesinde bulunduklarını söylemekle birlikte HTŞ Soçi Anlaşması gereği her türlü askeri faaliyetini durdurmuş ve rejime karşı saldırı düzenlenmemiştir.

Bununla birlikte rejimi destekleyen Lübnan Hizbullahı ve İran devrim muhafızları Soçi Mutabakatı'na uymamış ve ılımlı olarak tasnif edilen bir Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) grubu olan İzze Ordusu'nun bulunduğu nöbet noktasına 9 Kasım 2018 tarihinde sızarak bir saldırı düzenlemiş ve 22 kişiyi öldürmüştür. Muhalif askeri güçler ise bu ihlale karşılık olarak rejim destekçisi güçlere ait bazı bölgeleri hedef almış ve Soçi Anlaşması büyük bir tehlike altına girmiştir. Garantör ülkeler Türkiye ve Rusya görüşmeler yaparak her tarafın müttefiki olduğu gruplara baskı yapmasını isteyerek anlaşmanın kesinlikle devam etmesi gerektiğini açıklamış-



tır. Türkiye muhalefet güçlerinin çoğunu bu anlaşmaya uymaları konusunda ikna etmiş, fakat HTŞ'nin askerlerinin tamamının bölgeden çıkartılması konusunda tam olarak başarıya ulaşamamıştır. Diğer taraftan Rusya, Lübnan, İran ve Suriyeli milislerin bu anlaşmaya tam olarak uymasını sağlayamamış, sivillerin bulunduğu hastane ve okul gibi noktalara saldırılar devam etmiş ve İran destekli grupları Suriye'den çıkarılamamıştır.

Bu bağlamda, 14 Şubat 2019 tarihinde Soçi kentinde Türkiye-Rusya-İran arasında yeni bir üçlü zirve düzenlenmiştir. Zirvede 2018'de düzenlenen Soçi Anlaşması'nın maddelerinin tamamen uygulanması gerektiği ve ihlallerin sonlandırılması kararı alınmıştır. Ayrıca IŞİD ve Nusra (HTŞ) gibi terör listesine alınmış olan grupların da Suriye'den çıkarılmasına karar verilmiştir.

Fakat zirve sona erdikten sonra Suriye rejimine destek veren milis güçler saldırılarına devam

dırısını haklı çıkarmaya çalışmıştır. Rusya aynı zamanda İdlib'in garantörü konumundaki Türkiye üzerinde baskıyı canlı tutmak için HTŞ'nin ilerleyişini kullanmıştır.

İdlib'de Değişen Askeri Dengeler

HTŞ 2019 yılı başında, kendi militanlarından 5 kişinin Nurettin Zengi bölgesi sınırları içindeki Telad bölgesinde öldürülmesini bahane ederek ılımlı olarak tasnif edilen Ulusal Bağımsızlık Cephesi (UBC) üyelerinden biri olan Nureddin Zengi grubunun alanlarına saldırdı. İki oluşum arasında tahkim heyeti oluşturulması kararı alındı ve sonucunda Zengi grubunun şüpheli 7 kişiyi teslim etmesi kararlaştırıldı. Zengi grubu 4 kişiyi teslim etti ve geri kalanların da teslim edileceğini söyledi. Fakat 2019 yılı başında HTŞ Nureddin Zengi'ye ait olan Daret Azza, Anjara, Kubtan Eljebel, Kefernaha, Bis, Etareb, Tekad, Elibzimo, Elmensura, Han Asel, Atik, Havar, Kefer Dail, Beşkati bölgelerine saldırıya başladı.

“İkinci seçenek, Türkiye'nin muhalefet güçlerine destek vererek onlara HTŞ'ye karşı savaşmaları için desteklemesi, böylece HTŞ'den arındırılmış bir bölge elde edip, zor yoluyla yeni bir askeri ve sivil otorite kurmasıdır. Fakat HTŞ, İdlib'in çoğu bölgelerinde etkilidir, yani ona karşı yapılacak olan bir askeri operasyonun maliyeti yüksek olacaktır.”

etmiştir. Silahsızlandırılmış bölgede bulunan ve M-4 ve M-5 karayolu üzerindeki 25 km'den fazla mesafedeki Han Şeyhun'a bağlı, Elteh, Kefer Zeyta, Elletamne, Elbuyde, Latmin, Maret el-Numan, Mansura, Raşdin, Kaletul Madik, Havaz, Cisir eş Şukur, Cirulbras, Elgandi, Huveysire, Arbin, Sayed, Saher, Hebit, Cenbire, Hirbet Nekkus, Kahre, Huveyce gibi yerleşim yerleri sürekli füze saldırılarına maruz kalmıştır. İran ve Rusya, HTŞ'nin Nureddin Zengi grubunun kontrolündeki bölgelere girmesini bahane olarak kullanıp rejim yanlısı güçlerin sal-

UBC çatısı altındaki bulunan Ahrar uş-Şam, Su-Şam uş-Şam gibi gruplar Zengi grubuna yardım etmeye çalışsa da bu grupların yerleşim yerleri İdlib'in güneyinde bulunan Maret el-Numan, Ariha ve Cebel uz Zaviye gibi Zengi alanlarından uzakta bulunduğu için etkisiz kalmıştır. UBC'nin diğer grupları HTŞ-Zengi arasındaki çatışmalara karışmamıştır. UBC grupları bu tutumlarına bahane olarak Türkiye kontrolü altındaki Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı bölgelerinde bulunan Ceyş el-Vatani (Milli Ordu)'nin olaya müdahale etmemesini öne sürmüştür. Milli Or-

du'dan sadece iki grup kendi kararlarıyla olaya müdahale etmiş; fakat bu da etkisiz kalmıştır.

HTŞ 7 gün süren çatışmalar sonunda Nureddin Zengi'nin bütün alanlarını ele geçirdi. Nureddin Zengi hareketinin bu kadar kısa bir sürede yıkılmasını şu nedenlere bağlamak mümkündür:

- Zengi hareketinin 2018 yılının şubat ayında gerçekleşen 60 gün süreli ve 103 militanın hayatını kaybettiği birinci çatışmadan sonra silah, mühimmat ve savaşçı sayısı bakımından toparlanamamıştır. Zengi hareketinin kontrol bölgeleri belli bir coğrafi alan ile sınırlıdır (Batı Halep) ve savaşçıları bu bölgenin insanlarından oluşmaktadır. Dolayısıyla 2018 yılı çatışmalarından sonra eksiklikler telafi etmede sıkıntı yaşanmıştır.
- Zengi hareketin yöneticilerinin Suriye'de olmaması ve grup içinde yolsuzluğun yayılması nedeniyle yerli halk ve savaşçılar liderlik için fedakârlık yapmak istememiştir.

HTŞ artık Ahrar uş Şam ve Sukur uş Şam askerlerinin bulunduğu bölgelerdeki varlığını pekiştirmiştir. Ayrıca, Ahrar uş Şam ve Sukur uş Şam gruplarında bulunan ağır silahlar bölgeden çekilmiştir. Şubat 2019 öncesinin aksine ilke kez bu bölgelerin içinde ve etrafında HTŞ'ye ait askeri kontrol noktaları kurulmuştur.

Buna rağmen yerel kaynaklardan edinilen bilgilere göre, rejim destekçisi milisler ile muhalefet güçleri arasındaki askeri noktaların çoğunluğunu oluşturan 276 nokta halen UBC oluşumuna aittir ve sadece 90 askeri nokta HTŞ kontrolündedir. Buna göre, silahtan arındırılmış bölgede terör listesinde bulunan güçlerin bölgeden çıkartılması şartını koyan Soçi Anlaşması tamamen ihlal edilmiş olmamakla birlikte, tamamen yerine getirilmiş de değildir.

Nureddin Zengi hareketinin ortadan kaldırılmasının en önemli sonucu, HTŞ'nin, Milli Ordu bölgelerinin sınırları boyunca yerleşmesi ile Türk gözlem noktalarının tamamının HTŞ

“Suriye rejimi ve destekçisi milisler İdlib ve çevresini sürekli olarak hedef almaktadır. Rusya ise, bu durum karşısında herhangi bir önlem almamaktadır, dolayısıyla Rusya'nın İdlib'e karşı kapsamlı bir operasyon başlatma planları içinde olduğu ve bunun sadece zaman meselesi olduğu görülmektedir.”

- Zengi hareketi, UBC altında bulunan bütün grupların Zengi bölgesine girip destek vermesini beklemiş ve bu da sonunu erken getirmiştir.

HTŞ ve Zengi arasındaki çatışmalar bittiğinde; Zengi grubuna ait 2.500 savaşçının çoğu Türkiye destekli Milli Ordu kontrolündeki Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtı bölgelerine taşınmış, bir kısmı HTŞ'ye teslim olmuş veya diğer askeri gruplara HTŞ onayı ile geçiş yapmıştır. Bu bağlamda, çatışmaların bir sonucu olarak;

bölgeleriyle doğrudan temas içinde olmasıdır. Ayrıca Halep'in batı kırsalı, İdlib ve Hama'nın kuzey kırsalındaki bölgelerde bulunan yerel meclisler HTŞ destekli Kurtuluş Hükümeti'ne bağlanmıştır. HTŞ böylece İdlib konusunda yapılacak herhangi bir girişimde muhatap haline gelmeyi amaçlamaktadır.

İdlib'i Bekleyen Seçenekler

HTŞ, askeri otoritesini ve sivil yönetimini çatışmasızlık bölgelerine uygulamakla birlikte, artık Türkiye ile ilişkilerinde farklı bir aşamaya



geçti. Bu değişim, HTŞ lideri Colani'nin "Fırat'ın doğusunda YPG'ye karşı savaşmaya hazır olduklarını" belirtmesiyle açıkça görülmüştür. Ayrıca HTŞ, Türkiye'ye düşmanlığı ile bilinen komutan ve yöneticileri görevden almıştır. Böylece HTŞ kendini İdlib'in askeri ve sivil işlerini en iyi şekilde yönetebilecek taraf olarak Türkiye'ye sunmuş ve güvenilirlik kazanmak istemiştir. HTŞ İdlib'de ciddi bir gerçeklik olarak öne çıksa da örgüt hem Astana kapsamında hem de bizzat Türkiye tarafından terör listesine alınmış bir gruptur. Buna paralel olarak Rusya Dışişleri Bakanlığı da "Rusya terör yuvalarının İdlib'de bulunmasına izin vermeyecektir ve İdlib'e yapılması muhtemel operasyon çok düzenli ve sistemli olacaktır." açıklaması yapmıştır.

Türkiye'nin önünde, İdlib'e Rusya ve rejim destekçisi güçlerin askeri operasyon düzenlemesi önlemek ve İdlib'de HTŞ sorunu ile baş etmek için önünde iki seçenek vardır:

Birinci seçenek, HTŞ'ye sürekli olarak baskı yaparak kendisini feshetmesi, üst düzey yöne-

ticilerini uzaklaştırması ve militanlarının UBC dahil olmak üzere bütün askeri oluşumların bağlı olacağı bir askeri güce bağlanmasını sağlamaktır. Bu seçenekte, HTŞ ile HTŞ yöneticilerinin yeni oluşturulacak olan askeri oluşumda herhangi bir liderlik ve yöneticilik görevinde bulunmaması ile ilgili meselelerde en başından anlaşılması gerekir. Ayrıca, Kurtuluş Hükümetinin uluslararası toplum tarafından kabul görmüş olan Geçici Hükümet'e bağlanması gerekir. Geçici Hükümet lideri Cevat Ebu Hatab'ın yerine, Kurtuluş Hükümeti, Suriye muhalefeti ve Türkiye'nin ortak kabul edebileceği bir isim getirmek buna yardımcı olacaktır. Bu seçenek birçok hedefi gerçekleştirecektir ve bunların en önemlisi; askeri gruplar arasında bir iç çatışmayı önlemek ve grupların askeri gücünü koruyarak kapsamlı bir olası Rus askeri operasyonunun gerçekleşmesi halinde İdlib'i savunacak güçte olmalarını sağlamaktır. Aksi taktirde, göç dalgası 3,6 milyon sığınmacıya ev sahipliği yapan Türkiye'yi yeni bir göç dalgasıyla karşı karşıya bırakacaktır. Ayrıca, HTŞ kendini feshe-

dince artık bölgede Soçi Anlaşması gereği terör listesinde bulunan grup kalmayacak ve askerlerin diğer gruplara katılmasıyla bir yandan askeri güç artarken; diğer yandan ise Hurras ed-Din gibi IŞİD ve el Kaide bağlantılı gruplar açığa çıkacaktır.

İkinci seçenek, askeri olup; Türkiye’nin muhalefet güçlerine destek vererek onlara HTŞ’ye karşı savaşmaları için desteklemesi, böylece HTŞ’den arındırılmış bir bölge elde edip, zor yoluyla yeni bir askeri ve sivil otorite kurmasıdır. Fakat HTŞ, İdlib’in çoğu bölgelerinde etkilidir ve stratejik bölgeleri ele geçirmiştir, yani ona karşı yapılacak olan bir askeri operasyon çok sayıda can kaybına ve halkın Türkiye’ye doğru bir göç dalgasına yol açacaktır. Ayrıca, çatışmaların sonucunda askeri gruplar yorgun düşecek ve güç kaybedecektir. Dolayısıyla rejim ve destekçileri Rus desteğini arkalarına alarak kapsamlı bir operasyon düzenleyip muhalefeti kolayca yenebilecektir. Yani bu seçenek

tercih edildiğinde zararların en düşük seviyeye indirilmesi gerekmektedir.

Şu an rejim ve destekçisi milisler İdlib ve çevresini sürekli olarak hedef almaktadır. Rusya ise, bu durum karşısında herhangi bir önlem almamaktadır, dolayısıyla Rusya’nın İdlib’e karşı kapsamlı bir operasyon başlatma planları içinde olduğu ve bunun sadece zaman meselesi olduğu görülmektedir. Daha önce Humus, Doğu Guta, Dera gibi bölgelerde içinde herhangi bir terör oluşumu olmamasına rağmen; Rusya o bölgelere saldırmıştır. Dolayısıyla bütün seçenekler zordur, fakat en zor olan İdlib’e Suriye’nin çeşitli yerlerinden gelen, göç ettirilmiş sivillerin rejim destekçisi milislerin saldırısı önünde savunmasız kalmasıdır. İdlib’in muhalefetin elinden çıkması, Suriye’deki bütün bölgelerin rejimin eline geçmesi sürecini hızlandıracaktır. Daha önemlisi İdlib’e operasyonun yaratacağı sonuçlara hiçbir devlet tek başına katlanamayacaktır.

Notlar

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 28 horizontal blue or grey lines spaced evenly apart, typical of notebook paper. The lines extend across the entire width of the page, leaving small margins at the top and bottom. There are no vertical lines, text, or other markings on the page.



Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

مرکز دراسات الشرق الأوسط

Center for Middle Eastern Studies

ORSAM Yayınları

ORSAM, süreli yayınları kapsamında Ortadoğu Analiz ve Ortadoğu Etütleri dergilerini yayınlamaktadır. İki aylık periyotlarla Türkçe olarak yayınlanan Ortadoğu Analiz, Ortadoğu'daki güncel gelişmelere dair uzman görüşlerine yer vermektedir. Ortadoğu Etütleri, ORSAM'ın altı ayda bir yayınlanan uluslararası ilişkiler dergisidir. İngilizce ve Türkçe yayınlanan, hakemli ve akademik bir dergi olan Ortadoğu Etütleri, konularının uzmanı akademisyenlerin katkılarıyla oluşturulmaktadır. Alanında saygın, yerli ve yabancı akademisyenlerin makalelerinin yayımlandığı Ortadoğu Etütleri dergisi dünyanın başlıca sosyal bilimler indekslerinden Applied Sciences Index and Abstracts (ASSIA), EBSCO Host, Index Islamicus, International Bibliography of Social Sciences (IBBS), Worldwide Political Science Abstracts (WPSA) tarafından taranmaktadır.



📍 Mustafa Kemal Mah. 2128. Sok.
No:3 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 430 26 09
☎ +90 (312) 430 39 48

✉ info@orsam.org.tr
🌐 www.orsam.org.tr

f in t y
orsamtr